

ΘΟΔΩΡΗΣ ΚΟΥΚΙΑΣ

Τετράγωνα κύματα,
ιπτάμενες μέδουσες

ΚΕΔΡΟΣ

Θοδωρής Κούκias: *Τετράγωνα κύματα, ιπτάμενες μέδουσες*

ISBN 978-960-04-5315-7

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Βασιλική Κουρούδη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Θοδωρής Κούκias, 2022*

© *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2022*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

Στον μικρό Νικόλα...

Καλειδοσκόπιο

Γυρίζω επιδεικτικά την πλάτη μου στην παράνοια που επικρατεί στους δρόμους της πόλης. Οι ιερείς διαβάζουν μακροσκελείς ευχές για τους υποψήφιους από τα μεγάφωνα. Κομμωτήρια και ινστιτούτα αισθητικής βάζουν τις τελικές πινελιές στις δημιουργίες τους. Πρέπει να είσαι λαμπερός όταν διεκδικείς μια θέση στην κοινωνία των «αψεγάδιαστων». Φτάνω στην προβλήτα και βγάζω από την τσάντα μου τα ακουστικά και την Τζέιν Όστεν. Προσπαθώ για δευτερόλεπτα να εστιάσω το βλέμμα μου στη θάλασσα. Αυτή παραμένει πάντα ίδια. Πίσω από την πλάτη μου, ένας ολόκληρος κόσμος ετοιμάζεται να αλλάξει.

«Άκουσα ότι θα διώξουν πενήντα παιδιά φέτος! Το πιστεύεις;» ακούω τον Μενέλαο να φωνάζει από μακριά.

Γυρίζω το βλέμμα μου προς το χάος και πάλι μόνο

και μόνο για να τον αντικρίσω. Ίσως να είναι η τελευταία φορά. Ο τρόπος που τρέχει τον κάνει να μοιάζει με ξέγνοιαστο λαμπραντόρ. Έχει πάρει απότομα ύψος και μπόλικά κιλά μέσα στο καλοκαίρι. Τα μαλλιά του έχουν σκουρύνει ελαφρώς και έχουν μακρύνει αρκετά, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται χαλαρές μπούκλες γύρω από το πρόσωπό του. Το στέρνο του έχει φουσκώσει και λίγες καστανόξανθες τριχούλες παλεύουν να ανθίσουν στο πιγούνι του. Αλλάζει κι αυτός.

«Πενήντα θέσεις ανοιχτές! Μιλάμε για τη μεγαλύτερη αποπομπή στην Ιστορία! Το διανοείσαι;» προσπαθεί να μετατρέψει τον ενθουσιασμό του σε λέξεις. Τα χοροπηδητά του τραντάζουν την ξύλινη προβλήτα. Προσγειώνεται άτσαλα μπροστά μου και γραπώνει τα μπράτσα μου. «Το διανοείσαι;» επαναλαμβάνει κι αρχίζει να με ταρακουνάει σαν να θέλει να με ξυπνήσει από ένα βαθύ όνειρο.

«Ναι, είναι το μόνο πράγμα που ακούω από το πρωί».

«Ξέρεις τι σημαίνει αυτό;»

«Ότι, αντί να τους ρίζουν στον Καιάδα, τους στέλνουν σ' εμάς; Θα μου πεις, βέβαια, δεν διαφέρει και πολύ το ένα από το άλλο!»

«Θα πει ότι για πρώτη φορά στα δέκα χρόνια του θεσμού ανοίγουν τόσο πολλές θέσεις! Αυξάνονται, επομένως, οι πιθανότητες εισαγωγής!» λέει και τα μάτια του απλώνονται στο πρόσωπό του σαν τηγανητά αυγά.

Δεν μου πάει η καρδιά να τον αποπάρω. Βρίσκει όμως κάτι άκυρες λέξεις ώρες ώρες. Άκου εκεί «θεσμός». Μας δουλεύεις κι εσύ; Πιο πολύ παιδομάζωμα μου θυμίζει εμένα. Δέκα χρόνια έχουν περάσει από τότε που ξεκίνησε όλο αυτό. Το παιδομάζωμα, η ανταλλαγή, όπως θες πες το. Δέκα χρόνια μετά τον πόλεμο του 2042, η Νέα Κοινωνία, σε μία ένδειξη καλής θέλησης, άνοιξε τα σύνορά της για όσους επιθυμούν να ενταχθούν στο δυναμικό της. Ακούγεται απλό, αλλά δεν είναι. Τα σύνορα ανοίγουν για μία χούφτα εφήβων κάθε χρονιά και η διαδικασία επιλογής είναι βγαλμένη από ψυχολογικό θρίλερ. Όσο για την πλήρωση των θέσεων, ακολουθείται η μέθοδος τροφοδοσίας που εφαρμόζεται στα μπακάλικα. Όσοι φεύγουν τόσο μπαίνουν.

«Καλή επιτυχία, λοιπόν!» προσπαθώ να πάω με τα νερά του.

Δεν είναι σωστό να πειραματίζεται κανείς με την ψυχολογία κάποιου που έχει αποφασίσει να συμμετάσχει στην Επιλογή. Το μεγαλύτερο όνειρο κάθε παιδιού της ηλικίας μου. Ο διακαής πόθος των περισσότερων γονιών και ο άσβεστος εφιάλτης των υπολοίπων.

«Αποφάσεις τελικά τι θα κάνεις;» Τα γκριζωπά μάτια του παίρνουν τώρα ένα ικετευτικό ύφος.

«Δεν έχει αλλάξει κάτι. Δεν διαπραγματεύομαι την ελευθερία μου!» λέω σαν να τον μαλώνω, αλλά και πάλι όχι.

«Ελευθερία; Ποια ελευθερία, ρε συ Κωνσταντίνα; Με δουλεύεις; Δεν γνωρίσαμε και ποτέ καμία σπουδαία ελευθερία σε αυτά τα μέρη. Το να γίνω αγρότης, όπως θέλει η μάνα μου, δεν το λες ελευθερία. Υποταγή το λες! Εκεί μπορώ να αξιοποιήσω τις δυνατότητές μου, να γίνω κάποιος...» φουντώνει ξαφνικά.

«Τέλεια! Και θα πας σε μια κοινωνία όπου δεν θα σου λέει η μάνα σου τι θα γίνεις, αλλά ένας υπολογιστής! Καλύτερο είναι αυτό;»

«Καλά, το ισοπεδώνεις τώρα!»

«Δες το όπως θες!» του απαντάω κοφτά.

Στην πραγματικότητα θέλω να του πω «Μη μου κακιώνεις» ή «Μη φύγεις» ή κάτι, τέλος πάντων, από αυτά τα απαγορευτικά της αγάπης. Τον γνωρίζω από το δημοτικό. Είναι κάτι σαν κολλητός και αδερφός μαζί.

«Το μισώ αυτό το μέρος. Πραγματικά, το μισώ! Αυτή την πηχτή βλακεία του κόσμου», ξεφυσάει και έρχεται να καθίσει δίπλα μου. Γέρνει το κεφάλι του στον ώμο μου. «Ξέρω ότι κι εσύ το μισείς. Εκεί... δεν υπάρχει πόνος εκεί... ούτε φόβος ούτε δυστυχία ούτε μιζέρια. Τίποτα απ' όλα αυτά».

«Μακάρι να τα καταφέρεις! Θα χαρώ πολύ. Αλήθεια! Κι ας μην τα χωνεύω αυτά τα... τα ηλεκτρονικά ζόμπι που πας να μπλέξεις. Ξέρω ότι δεν θα γίνεις ίδιος», του χαϊδεύω την πλάτη για να τον ηρεμήσω.

«Έχουμε ριζώσει στη γη ενώ μπορούμε να πετά-

ξουμε στον ουρανό. Βρίζουμε, ξενυχτάμε, καπνίζουμε και οδηγούμε μηχανάκια. Μόνο αυτά μας διαφοροποιούν από τα παιδιά της Νέας Κοινωνίας. Καθόλου δεν με νοιάζει να τις χάσω αυτές τις ελευθερίες! Καθόλου, μ' ακούς;» προσπαθεί να εκλογικεύσει την απόφασή του.

«Αααχ, τι γλυκούλια που είναι;» παραβιάζει τον χώρο μας μία εκνευριστική φωνή.

Είμαι σίγουρη ότι είναι η Φαίη.

«Αποχαιρετάς το φιλαράκι σου;» ρωτάει με εκείνο το ηλίθιο ηχώχρωμα ζουζουνοπασχαλίτσας και ύαινας μαζί.

Κανείς από τους δυο μας δεν έχει γυρίσει για να την κοιτάξει.

«Παιδιά, ένα γρήγορο “γεια” θα πω και επιστρέφω», λέει στην παρέα της και στρώνεται δίπλα μας. «Τα 'μαθες; Το φιλαράκι σου συγκέντρωσε τη δεύτερη μεγαλύτερη βαθμολογία στο τεστ προσομοίωσης στο φροντιστήριο. Κι εγώ την πρώτη, φυσικά. Όλοι λένε ότι θα περάσουμε σίγουρα!» αρχίζει να καυχιέται χωρίς έλεος και τυλίγει το χέρι της γύρω από τον λαιμό του Μενέλαου.

Απορώ γιατί κρατιέμαι και δεν τη ρίχνω στη θάλασσα.

«Ναι, είναι εξαιρετικός! Πάντα ήταν...» αναστενάζω προσπαθώντας να συγκρατήσω τον εκνευρισμό μου ή τη συγκίνησή μου, δεν ξέρω πια.

«Θα τον προσέχω εγώ τώρα, μην ανησυχείς! Θα είμαστε μαζί σε αυτό το νέο ξεκίνημα».

«Δεν νομίζω ότι χρειάζεται νταντά, αλλά όπως θες».

«Εσύ, Κωνσταντίνα μου, δεν θα συμμετάσχεις, ε; Όχι, καλά θα κάνεις, είναι δύσκολο χωρίς φροντιστήριο», αποφασίζει να δώσει το τελειωτικό της χτύπημα.

Είναι φανερό ότι με προκαλεί.

«Δεν με ενδιέφερε ποτέ», προσπαθώ να της κόψω την όρεξη.

«Όχι, όχι καλύτερα, κάποιος πρέπει να μείνουν πίσω, έστω και στις χειρωνακτικές δουλειές, το έχει ανάγκη ο τόπος, τι να κάνουμε τώρα;» ξεφυσάει σαν οχιά που μόλις έχυσε το καυτό φαρμάκι της.

«Νομίζω ότι η Κωνσταντίνα θα περνούσε με μεγάλη άνεση. Μιλάμε για την καλύτερη βιολίστρια σε όλες τις Δυτικές Επαρχίες. Ολόκληρη γυμνασιάρχη έκανε να δακρύσει πέρυσι, δεν θυμάσαι;» τη βάζει στη θέση της ο Μενέλαος απλώνοντας προστατευτικά το χέρι του γύρω από τους ώμους μου.

Από το νηπιαγωγείο το κάνει αυτό. Είναι ο τρόπος του για να μου λέει ότι «Όλα θα πάνε καλά». Δεν χρειάζομαι βέβαια υπεράσπιση. Από μικρή έχω μάθει να τους βάζω όλους στη θέση τους.

«Υπερβολές! Όλοι έχουμε ένα ταλέντο σε κάτι. Στο τεστ δεξιοτήτων είναι τα δύσκολα. Χίλιες ερωτήσεις μέσα σε μία ώρα! Απ' όλες τις επιστήμες! Εγώ προετοι-

μάζομαι από το δημοτικό, έχω αφιερώσει όλη τη ζωή μου σε αυτό», προσπαθεί να κορδωθεί, όμως τα χέρια της αρχίζουν να τρέμουν.

Ποιος ξέρει πόση πίεση ή πόση ανασφάλεια κρύβεται πίσω από αυτό το τρέμουλο. Ξαφνικά τη λυπάμαι. Το καταλαβαίνει και σηκώνεται για να φύγει.

«Όλα θα πάνε καλά, Μενέλη μου. Μόνο θετικές σκέψεις, ε;» επανέρχεται το αγέρωχο ύφος της, και επιστέφει στην παρέα της.

«Τι φάση;» απορώ.

«Έλα, μωρέ, τώρα... Μη δίνεις σημασία. Δεν την ξέρεις τη Φαίη; Πάντα έτσι κάνει», τη δικαιολογεί ο Μενέλαος.

Μονίμως δικαιολογεί τους πάντες, πράγμα που πολύ με διαολίζει.

«Πρέπει να πας να ξεκουραστείς, είναι μεγάλη μέρα για σένα αύριο», λέω, αλλά στην πραγματικότητα εννοώ «Ας μείνουμε εδώ, μέσα σε αυτή τη στιγμή για πάντα».

«Είμαι σε μεγάλη υπερένταση, ανάθεμα κι αν θα καταφέρω να κοιμηθώ».

«Είναι λογικό».

«Πάμε να σε κεράσω ένα παγωτό;»

«Και δεν πάμε».

Επιστρέφω στις δέκα και μισή. Έχω περίπου μισή ώρα για να συγυρίσω πριν κλείσουν τα φώτα. Δύο ώρες το

πρωί και δύο ώρες το βράδυ. Τόσο διαρκεί η παροχή ρεύματος στις Δυτικές Επαρχίες. Το σπίτι μυρίζει τσιγάρο, θυμίαμα και κάτουρο. Ανοίγω τα παράθυρα για να μπει φρέσκος αέρας. Ο πατέρας έχει αποκοιμηθεί για άλλη μια φορά στην πολυθρόνα, με το κρασί στο ένα χέρι και με το τσιγάρο στο άλλο. Απορώ που δεν έχουμε πάρει φωτιά ακόμα. Οι καύτρες έχουν σχηματίσει μικροσκοπικές πυραμίδες στάχτης πάνω στο πέτρινο μωσαϊκό. Το ράσο του είναι κατουρημένο. Προφανώς λιποθύμησε πάλι από το αλκοόλ. Ο λεκές είναι στεγνός, που σημαίνει ότι έχει μείνει πολλές ώρες έτσι. Τα μούσια του μυρίζουν μαυροδάφνη. Το μπουκάλι είναι άδειο. Κάτι μου λέει ότι δεν θα έχει με τι να μεταλάβει τους πιστούς την Κυριακή. Είναι ο ιερέας της ενορίας μας. Ιερέας-νεκροθάφτης-ξυλουργός-μεταλλουργός. Δεν υπάρχουν σαφείς διακρίσεις στον δικό μας κόσμο.

«Πενήντα θέσεις προσφέρει η Νέα Κοινωνία σε όσους δεκαπεντάχρονους ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν στην Επιλογή. Φρενίτιδα έχουν προκαλέσει τα νέα στους εφήβους σε όλη την επικράτεια. Είναι η πρώτη φορά, μεταπολεμικά, που τα Ηλύσια Πεδία πραγματοποιούν άνοιγμα τέτοιας εμβέλειας προς τις Επαρχίες», ανακοινώνει συγκλονισμένη μια φωνή από το ραδιόφωνο.

Ηλύσια Πεδία ονομάζεται η πρωτεύουσα της Νέας Κοινωνίας. Πάλι καλά που δεν την ονόμασαν Ζάιον,

όπως στο *Μάτριξ*. Διάλεξαν αυτή την ονομασία μάλλον για να δείξουν ότι οι κάτοικοί της ζουν σε συνθήκες απόλυτης ευτυχίας, περιστοιχισμένοι από όλα τα καλά του κόσμου.

Προσπαθώ να ξεκολλήσω το μπουκάλι από το χέρι του πατέρα μου. Μουγκρίζει χωρίς να το αφήνει. «Δεν έχει μείνει σταγόνα, καλέ μου άνθρωπε», θέλω να του φωνάξω, αλλά πιέζω τα χείλη μου να παραμείνουν κλειστά. Κάνω μία δεύτερη προσπάθεια. Αποτυχημένη κίνηση. Το σφίγγει γερά στην αγκαλιά του και με το ελεύθερο χέρι του με σπρώχνει άγαρμπα πάνω στο έπιπλο του ραδιοφώνου. Ευτυχώς γκρεμίζω μόνο τα κηροπήγια. Ο θόρυβος τον ξυπνάει μια και καλή.

«Αγάπη μου... συγγνώμη, εγώ... δεν...» κλαψουρίζει και έρχεται για να με σηκώσει από το πάτωμα.

Το μπουκάλι συγκρούεται με τα κηροπήγια, αλλά δεν σπάει. Δεν είναι η πρώτη φορά που με εκσφενδονίζει σε κάποιο σημείο του σπιτιού. Τουλάχιστον δεν το κάνει ποτέ όταν έχει τις αισθήσεις του. Τον αγαπώ, δεν είναι εκεί το ζήτημα. Και είμαι σίγουρη πως κι εκείνος με αγαπάει, όμως έχει αρχίσει να ξεχνάει τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κανείς να το δείξει. Με σφίγγει στην αγκαλιά του και ξεσπάει σε λυγμούς.

«Αχ, βρε καρδούλα μου γλυκιά», σαν να ακούω μέσα από τα αναφιλητά του.

«Καλά είμαι. Άντε, πάμε για ύπνο τώρα», προσπαθώ να τον συνεφέρω.

Η μητέρα ήταν πιο προνοητική. Αφαίρεσε η ίδια τη ζωή της, πριν φτάσει στο σημείο να το ζήσει όλο αυτό. Πριν καν αποχωρήσει η αδερφή μου. Ήταν πολύ εύθραυστη για τη βία αυτού του κόσμου. Θα ορκιζόμουν ότι, κάθε πρωί που μας έφτιαχνε αυγόφτετες με μέλι, μπορούσα να γευτώ την αλμύρα των δακρύνων της μέσα στο ψωμί. Αποφάσισε να «φύγει» το μεσημέρι μιας Τετάρτης. Ήμουν δεν ήμουν οκτώ ετών. Κατά την επιστροφή μας από το μπακάλικο, της ζήτησα να κάνουμε μια στάση στο παγωτατζίδικο της παραλίας. Αγοράσαμε παγωτό βανίλια και καθίσαμε στην προκυμαία για να το φάμε. Η θάλασσα είχε τρελαθεί εκείνη τη μέρα και σχημάτιζε τετράγωνα κύματα στην επιφάνειά της. Έφυγα από κοντά της και πλησίασα για να χαζέψω το μαγικό θέαμα από κοντά. Όσο κι αν με ζάλιζε, δεν μπορούσα να τραβήξω το βλέμμα μου από πάνω της.

«Συμβαίνει σπάνια αυτό το θαύμα της φύσης», μας έλεγαν στο σχολείο. «Πρόκειται για τις διασταυρούμενες θάλασσες. Οι άνεμοι πνέουν από διαφορετικές κατευθύνσεις με αποτέλεσμα να δημιουργείται αυτή η υγρή σκακιέρα. Είναι όμως επικίνδυνα. Τέτοια κύματα είναι ικανά να καταπιούν ολόκληρα καράβια. Μην τα πλησιάσετε ποτέ!» μας φοβέριζαν.

Ξαφνικά αισθάνθηκα ένα ρίγος να διαπερνά τη ραχοκοκαλιά μου. Έκανα ασυναίσθητα μερικά βήματα πίσω. Έψαξα να βρω τη μητέρα μου. Δεν βρισκό-

ταν στη θέση όπου την είχα αφήσει. Πριν προλάβω να βάλω τα κλάματα, είδα το αυτοκίνητό μας να τρέχει με ιλιγγιώδη ταχύτητα προς την κατεύθυνση της θάλασσας. Διέσχισε αστραπιαία τον λιμενοβραχίονα και βούτηξε με φόρα μέσα στο υδάτινο πάπλωμα με τα τετράγωνα μπαλώματα. «Καταπίνουν καράβια», μας είχαν πει. Για αυτοκίνητα δεν μας είχε μιλήσει ποτέ κανένας δάσκαλος.

«Θέλεις μέλι ή μαρμελάδα στις τηγανίτες σου;» με ρωτάει ο πατέρας.

«Μαρμελάδα», απαντάω χωρίς να έχω ανοίξει καλά καλά τα μάτια μου.

Έχει συνέλθει από το μεθύσι και μάλλον προσπαθεί να με καλοπιάσει για να ξεχάσω τα χτεσινά. Φοράει καθαρό ράσο που μυρίζει πράσινο σαπούνι. Το καλό απορρυπαντικό το χρησιμοποιούμε μία φορά τον χρόνο, συνήθως κάθε Πάσχα. Είμαστε όλοι εξίσου φτωχοί στις Επαρχίες, για να το θέσω απλά. Ένας τηλεφωνικός θάλαμος σε κάθε γειτονιά, μία τηλεόραση σε κάθε καφενείο.

«Ελπίζω να μην έχεις ξεχάσει την υπόσχεσή σου», με αφνιδιάζει. Προφανώς και την έχω ξεχάσει.

«Ο λόγος μου συμβόλαιο», τον διαβεβαιώνω περιμένοντας ίσως κάποια επιπλέον στοιχεία.

«Ωραία, ραντεβού στις οκτώ, στην εκκλησία», μου ανακοινώνει και μου σκάει ένα φιλί στο μέτωπο.